

Bildande av Ripakaisenvuoma naturreservat i Kiruna kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 2, ska utgöra Ripakaisenvuoma naturreservat. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 4).

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets naturlandskap av vidsträckta våtmarker och urskogsartade naturskogar. Områdets karaktär av orörd vildmark ska bevaras och skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Reservatet ska även säkerställa vandringsmöjligheter för vattenlevande organismer. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv i ostörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- skogsbruk, exploatering och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras,
- reservatets naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt genom naturliga processer,
- ge möjlighet till naturvårdsbränning som ersättning för utebliven naturlig brand, men kantzoner till sjöar och vattendrag ska skyddas från brand,
- skogliga utvecklings- och arronderingsmarker återställs till ett mer naturligt tillstånd genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel som exempelvis naturvårdsbränning, stängsling, ringbarkning och/eller röjning av ungskog,
- vid behov återställa vattenmiljöernas naturliga hydrologi och struktur genom att t.ex. lägga igen diken, åtgärda vandringshinder, restaurera våtmarker eller återställa vattendrag efter flottledsrensning,
- främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet bekämpas, i de fall det är möjligt, samt
- åtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet, samt dess prioriterade bevarandevärden, är de urskogsartade skogarna, de mycket skyddsvärda våtmarkerna och de värdefulla vattenmiljöerna. Genom reservatet bevaras ett av länets fågelrikaste områden och en stor biologisk mångfald kopplad till det vidsträckta och variationsrika naturlandskapet. Områdets höga värden för friluftslivet liksom de naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000 är också skäl för bildande av reservatet.

Skogsavverkning, dikning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Vandringshinder och ohållbart fiske innebär också hot mot områdets värdefulla vattenmiljöer.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar,
2. på annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t.ex. genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa,
3. uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som t.ex. mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12,
4. anlägga väg eller led,
5. anlägga ledning i luft, mark eller vatten,
6. bedriva vattenverksamhet, t.ex. genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder,
7. plantera in växt-, djur-, eller svampart,
8. släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen,
9. framföra motordrivna fordon utanför väg, samt
10. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. förändra byggnad eller anläggning,
12. uppföra älgstorn, samt

13. utföra fiskevårdande åtgärder såsom iläggning av sten eller grus, borttagning av vandringshinder eller liknande.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning och underhåll av informationsskyltar,
3. naturvårdsbränning,
4. stängsling, röjning av ungskog samt katning, ringbarkning och veteranisering av träd i skogliga utvecklings- och arronderingsmarker,
5. bekämpning av främmande arter,
6. utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av vandringshinder eller igenläggning av diken,
7. genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål, samt
8. tillgängliggörande av reservatet för besökare genom underhåll av väg, anläggande och underhåll av parkeringsplatser, fågeltorn, raststugor, torrdass, stigar, leder, spänger, broar, rastplatser, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
2. samla in vedsvampar, mossor, lavar eller ryggradslösa djur,
3. skada vegetationen i övrigt genom att t.ex. gräva upp växter,

4. fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt,
5. skräpa ner, samt
6. framföra motordrivna fordon utanför väg.

Undantag från A- och C-föreskrifter

Föreskrifterna ska inte hindra:

1. förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut,
2. underhåll av väg, exempelvis hyvling, grusning, dammbindning, slyröjning, snöröjning, halkbekämpning eller andra åtgärder för att bibehålla vägens nuvarande standard och funktion. Föreskrifterna hindrar inte heller kapning och flytt av träd som fallit eller lutar in i väg- eller siktröjningsområdet. Redan fallna träd får kapas vid gränsen för siktröjningsområdet medan lutande träd även får kapas vid rot. Kapade delar ska läggas i naturreservatet i anslutning till siktröjningsområdet. För samtliga åtgärder gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd. Sådana åtgärder kan vara byte av vägtrummor, rensning av vägdiken eller rensning efter omfattande stormfällning. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1,
3. underhåll av byggnader, stigar, leder eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen om anmälan för samråd,
4. bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594),

5. snöskoteråkning på väl snötäckt mark i enlighet terrängkörningsförordningen. Skador på vattenmiljöer, mark och vegetation får ej uppstå,
6. plockning av bär och matsvamp,
7. bedrivande av jakt och fiske i enlighet med gällande lagstiftning,
8. användande av terrängskoter, t.ex. fyrhjuling, vid uttransport av fälld älg eller björn. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer,
9. rättighetsinnehavare att fälla träd som riskerar att falla på byggnader, samt
10. rättighetsinnehavare att röja och ta bort sly, ta tillvara på fallna träd samt uppföra mindre markanläggningar som t.ex. spänger eller eldstäder inom 25 m från huvudbyggnad.

Beskrivning av ärendet

Våtmarksområdet Ripakaisenvuoma föreslogs 1986 som ett område av riksintresse för naturvärden, och beslut om detta togs sedan år 2000. Områdets våtmarker inventerades år 2001 inom ramen för den omfattande våtmarksinventeringen (VMI), och där konstaterades att dessa till största del har högsta naturvärde. År 2005 pekade Europeiska unionen ut den norra delen som ett område av gemenskapsintresse (SCI) inom Natura 2000.

Länsstyrelsen påbörjade därefter förhandlingar med markägaren av den största fastigheten, Luleå stift, inför ett formellt skydd av området som naturreservat. Områdets skogliga naturvärden beskrevs aldrig inom våtmarksinventeringen eller inför utpekandet av riksintresse- och Natura 2000-områdena. Länsstyrelsen inventerade därför dessa områden till fots och med helikopter under åren 2013, 2014 och 2020, och kunde därefter fastställa höga naturvärden.

Förhandlingarna med kyrkan låg vilande under många år efter att stiftet efterfrågat ersättning i form av bytesmarker. År 2021 signalerade dock kyrkan att tecknande av intrångsavtal var ett alternativ. Värdering och förhandling pågick under år 2022 och i början av år 2023 tecknades en överenskommelse om intrångsersättning mellan Luleå stift och länsstyrelsen.

Skydd av delområdet i sydost, som ägs av Sveaskog, aktualiserades i samband med Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 (den s.k. skogsutredningen). Inom ramen för skogsutredningen redovisades ett antal värdefulla fjällnurskogar på statens innehav. I prop. 2021/22:58 (den s.k. skogspropositionen) föreslog regeringen att staten ska vara föregångare i arbetet med formellt skydd av skog och att skyddsvärda statliga skogar ovan och i nära anslutning till fjällnära skog bör få områdesskydd. Riksdagen tillstyrkte skogspropositionens inriktning 2022.

Skogsutredningen och skogspropositionen ledde bland annat fram till regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog (M2022/01240) som gavs till Naturvårdsverket. Ett resultat av regeringsuppdraget var att Naturvårdsverket och Sveaskog, i februari 2023, tecknade en överenskommelse om att skydda cirka 100 000 hektar fjällnurskogar. Delområdet i sydost ingick i överenskommelsen och kommer därmed att få ett formellt skydd i och med bildande av detta naturreservat.

Det skyddsvärda området fortsätter på angränsande fastigheter. Med anledning av överenskommelserna med Luleå stift och Sveaskog har länsstyrelsen beslutat att i ett första steg bilda naturreservat på de delar av området som ägs av dem. Myndigheten kommer därefter att arbeta vidare med att lösa markfrågorna i övriga delar av området, för att så snart som möjligt kunna utöka naturreservatet till dess fulla omfattning.

År 2003 pekade Europeiska unionen ut Torne och Kalix älvsystem som ett område av gemenskapsintresse (SCI) inom Natura 2000. Älvsystemet pekades sedan ut av Naturvårdsverket som särskilt värdefullt 2005. Torneälven pekades samtidigt ut av dåvarande Fiskeriverket som särskilt värdefullt för dess fiskevärden.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Sametinget, Försvarmakten och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Skogsstyrelsen ser positivt på reservatsbildningen och Försvarmakten har inga synpunkter på den. Sametinget har framfört att renskötseln och samiska näringar fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet.

SGU har lämnat ett generellt yttrande för sju planerade naturreservat. SGU anser att det är önskvärt att det tydligt framgår av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter

och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska tillåtas. Detta då de geologiska undersökningarna bidrar med viktig och grundläggande information som används i många samhällssektorer. SGU menar att de geologiska undersökningarna ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, och att SGU:s undersökningar generellt inte är av sådan art att de strider mot det naturbevarande syftet med naturreservatet.

SGU framhåller Sveriges behov av kritiska och strategiska råvaror, och att geologisk kunskap är central för att kunna identifiera malmpotentiella områden. SGU efterfrågar även en konsekvensanalys med en avvägning mellan försörjningsberedskap, ekonomiska intressen och naturvärden. SGU framför att det naturreservat som planeras vid Ripakaisenvuoma inte berörs av gällande eller förfallna undersökningstillstånd. Yttrandet bemöts i avsnittet *Länsstyrelsens bemötande av SGU:s synpunkter* nedan.

På grund av en okänd krets av sakägare beslutades det den 13 september 2024 att dessa skulle delges genom kungörelsedelgivning. Enligt delgivningslagen (2010:1932) har kungörelsedelgivning skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning. Därefter har sakägarna en månads yttrandetid, som i detta fall löpte ut den 27 november 2024. Handlingarna fanns tillgängliga hos länsstyrelsen och Kiruna kommun under denna tid. Till samebyn och de kända markägarna samt övriga sakägare skickades även förslaget till beslut per post eller e-post. Dessa informerades även att ärendet delges via kungörelsedelgivning, och de uppmanades att sprida denna information till berörda. Kungörelsedelgivningen publicerades även som annons i NSD och Norrbottens-Kuriren och den 20 september 2024.

Luleå stifts prästlönetillgångar har yttrat sig och framfört att prästlönetillgångarna inte har något att invända mot naturreservatets syfte och föreskrifter. Prästlönetillgångarna ifrågasätter dock den angivna arealen produktiv skogsmark, som länsstyrelsen hämtat från karteringen Nationella marktäckedata (NMD).

Ounisjoki jaktlag har yttrat sig med frågor rörande hur reservatsbildningen påverkar jakträttsinnehavarna. Länsstyrelsen har svarat jaktlaget att dess verksamhet omfattas av punkt 7 och 8 under *Undantag från A- och C-föreskrifter*, och således inte påverkas av reservatsbildningen.

Beslutet har i enlighet med 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. föregåtts av samråd med Kiruna kommun. Kommunen har inga synpunkter på reservatsbildningen.

Samråd har genomförts med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Båda myndigheterna tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer. Våtmarkerna har till övervägande del högsta naturvärde och är del i länets myrskyddsplan. Området har egenskaper och strukturer som bildats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. Reservatets sjöar och vattendrag ingår i Torne och Kalix älvsystem som är ett Natura 2000-utpekad tillika nationellt särskilt värdefullt vattendrag. Länsstyrelsen saknar dock detaljerad kunskap om reservatets våtmarker, sjöar och vattendrag inom ramen för reservatsbildningen.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Länsstyrelsens bemötande av SGU:s synpunkter

SGU har begärt att det tydligt ska framgå av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska tillåtas.

Länsstyrelsen instämmer i vad SGU har framfört om att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten är viktigt för samhället, och att det finns ett stort samhällsintresse för metaller som bland annat krävs för den gröna omställningen. Vilken påverkan geologisk kartläggning har på naturreservatets naturmiljöer, arter och friluftslivsvärden beror bland annat på metod, samt var och när under året undersökningarna genomförs. Även om många metoder enligt SGU ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, så kan det inte uteslutas att vissa undersökningsåtgärder kan ha negativ påverkan på reservatets naturvärden.

Enligt länsstyrelsen är det inte lämpligt med ett undantag för åtgärder som eventuellt strider mot naturreservatets syfte, i synnerhet när potentialen för mineralutvinning är vag. Uppkommer det behov av att utföra åtgärder för undersökning, kartläggning eller inventering som strider mot naturreservatets föreskrifter finns möjlighet att söka dispens från föreskrifterna. Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

SGU har även efterfrågat en konsekvensanalys med en redovisning av avvägning mellan försörjningsberedskap, ekonomiska intressen och naturvärden.

Enligt länsstyrelsens uppfattning finns det inte några rättsliga krav på att i ett ärende om bildande av naturreservat genomföra en sådan konsekvensanalys som SGU har efterfrågat. Den konsekvensutredning som enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning enligt huvudregeln ska genomföras innan en myndighet beslutar föreskrifter (se avsnittet *Konsekvensutredning* nedan) avser föreskrifter enligt 8 kap. regeringsformen. Det innebär att det endast är ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB som ska konsekvensutredas, och alltså inte beslut om inskränkningar enligt 7 kap. 5 och 6 §§ MB.

Länsstyrelsen hanterar ett stort antal ärenden om bildande av naturreservat. Att genomföra den efterfrågade konsekvensanalysen i varje sådant ärende skulle vara mycket tidskrävande. Om regeringen och riksdagen anser att en avvägning mellan försörjningsberedskap, ekonomiska intressen och naturvärden ska göras bör denna enligt länsstyrelsen i stället lämpligen hanteras på nationell nivå i samband med att nya mål för skydd beslutas nationellt.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av följande miljökvalitetsmål:

- Levande skogar
- Levande sjöar och vattendrag

- Myllrande våtmarker
- Storslagen fjällmiljö
- Ett rikt växt- och djurliv
- Begränsad klimatpåverkan

Beslutets förenlighet med planer och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för rennäringsen som enligt 3 kap. 5 § andra stycket MB ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringsens bedrivande. Länsstyrelsen har infört långtgående undantag från föreskrifterna för att inte inskränka renskötselrätten. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar rennäringsens bedrivande.

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för naturvården (Ripakaisenvuoma) och som enligt 3 kap. 6 § andra stycket MB ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som bidrar till att stärka skyddet för detta riksintresse.

Reservatet berör ett område som är av betydelse för totalförsvaret (lågflygningsområde med påverkansområde) och som enligt 3 kap. 9 § första stycket MB så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen. Eftersom inga objekt högre än 20 m kommer att uppföras bedömer länsstyrelsen att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen.

Reservatet berör Natura 2000-områden (Ripakaisenvuoma, SE0820717 och Torne och Kalix älvsystem, SE0820430) som enligt 4 kap. 1 och 8 §§ MB i sin helhet är av riksintresse. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som bidrar till att stärka skyddet för detta riksintresse.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap. 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte.

Konsekvensutredning

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Ripakaisenvuoma naturreservat

Kommun: Kiruna

Lägesbeskrivning: Ca 10 km NO om Vittangi

Fastigheter: Vittangi 19:1, Svenska kyrkan
Parakka 26:9, Sveaskog

Samfälligheter: Vittangi s:3, Vittangi bysamfällighetsförening
Vittangi s:93, Vittangi bysamfällighetsförening
Vittangi fs:70, Vittangi skifteslag

Natura 2000: SE0820717 Ripakaisenvuoma
SE0820430 Torne och Kalix älvsystem

Sameby: Saarivuoma sameby
Vittangi sameby

Förvaltare:	Länsstyrelsen
Area:	Ca 5822 ha
Naturtyper:	Skogsmark ca 1989 ha varav produktiv skog ca 1157 ha Våtmark ca 3384 ha Sjöar och vattendrag ca 282 ha Övrig mark ca 167 ha

Beskrivning av området

Området ligger ca sju kilometer norr om Vittangi och Torne älv och gränsar till det jättelika naturreservatet Torneträsk-Soppero fjällurskog. Reservatet utgör en del i ett vidsträckt våtmarkskomplex. Ripakaisenvuoma är den största våtmarken i området, men därtill finns även Uijavuoma, Anterusvuoma och Lompoloperävuoma. Våtmarkerna är mosaikartade med stor andel fastmarksholmar, tjärnar och vattendrag.

Odlingsgränsen korsar reservatets norra del, och landskapet är relativt flackt samt omkring 300-350 m.ö.h. En mäktig sandås löper dock cirka åtta kilometer genom objektets mitt. Åsen börjar strax sydväst om reservatet och sträcker sig flera mil genom landskapet åt nordost. Områdets avrinning sker genom vattendragen Inggåjohka, Ripakkajokki, Uijajoki, Ounisjoki och Riidojohka samt sjöarna Syöttöjärvi, Salmijärvi, Nikujärvi, Kaivosjärvi, Haukijärvi, Raikattijärvi och Raikattilompolo. Dessa är del av Natura 2000-utpekade Torne och Kalix älvsystem.

Flera olika våtmarkstyper finns inom området. De järnockrarika miljöerna i kombination med basiska bergarter bildar viktiga livsmiljöer för ovanliga arter. Flera av dessa förekommer uteslutande i dessa typer av våtmarker, till exempel käppkrokmossa och myrbräcka. Större delen av området utgörs av blandsträngmyrar och strängflarckärr. Närmast fastmarkskanterna ligger topogena kärr och mosaikblandmyrar och i anslutning till vattendragen finns sumpskogar och mader. Majoriteten av våtmarkerna omfattas av myrskyddsplanen och har fått högsta naturvärdesklass i Länsstyrelsens våtmarksinventering.

Längs åsen dominerar brandpräglad sandtallskog där stora delar är urskogsartade. Grova tallar med pansarbark tronar bland flera yngre generationer. Täta självgallrande stavabestånd skapar bitvis enorma

mängder död ved. Överståndare finns i rik mängd, många med flera meter höga brandljud. Majoriteten av skogen på holmarna i norr utgörs av urskogsartade magra gran- och barrblandskogar med varierat inslag av tall och björk. Liknande skog finns även på vissa håll i söder, liksom längs områdets vattendrag och myrkanter. I den södra halvan finns även helt talldominerade bestånd.

Spritt i området finns bestånd som påverkats av sentida trakthyggesbruk. Dessa utgörs idag huvudsakligen av 50-åriga eller yngre tallskogar. Vissa bestånd i söder utgörs även av gamla glesa restskogar från äldre genomhuggningar, men ett stort inslag av gamla träd innebär ändå höga naturvärden.

Ripakaisenvuoma är en av de fågelrikaste våtmarkerna i länet. Bland arterna kan nämnas sångsvan, salskrake, stjärtand, svartsnäppa, brushane, ljunpipare, dvärgbeckasin och myrsnäppa. De insprängda skogarna inrymmer många gammelskogsarter så som lavskrika, lappmes, tretåig hackspett och tjäder och de vidsträckta myrarna är bra jaktmarker för många rovfågelarter. Områdets storlek och orördhet gynnar även ett rikt övrigt djurliv så som älg, björn, ren och utter.

Förutom det rika djurlivet har 40 hotade växter och svampar knutna till såväl våtmark som olika typer av gammelskog noterats spritt i hela området, varav många i stort antal.

Information

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2 a §§ MB gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. MB kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ MB vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön enligt annan lagstiftning.

Delar av naturreservatet ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom Natura 2000-områden kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § MB.

Ni kan överklaga beslutet

Se Bilaga 1 med överklagandehänvisning.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § MB, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med naturvårdshandläggare Fredrik Hörnsten som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Per-Anders Jonsson och jurist Johan Lindberg medverkat.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning
2. Karta över reservatet
3. Översiktskarta
4. Kojor som omfattas av undantag 9 och 10
5. Skötselplan

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Ni anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

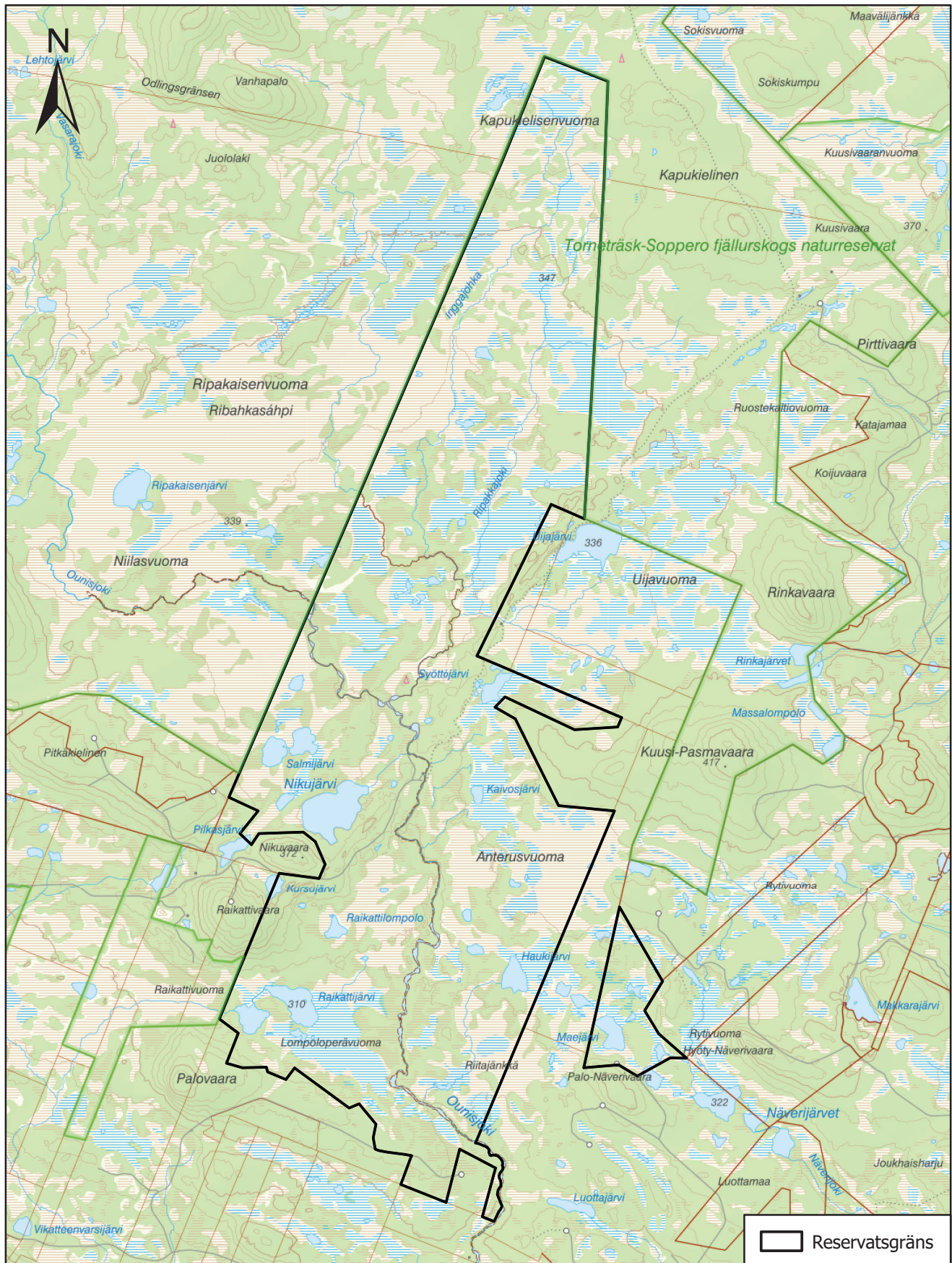
Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange ärendets diarienummer.

Areal: ca 5822 ha

A horizontal number line with tick marks at 0, 1, 2, 3, 4, 5, and 6. The number 3 is written above the third tick mark. The unit is km.

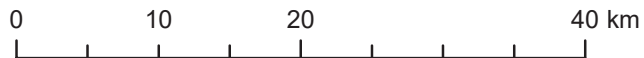

Ripakaisenvuoma naturreservat

Kiruna kommun

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:500 000

Ripakaisenvuoma naturreservat

Kojor som omfattas av undantag 9 och 10

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:3 500

0 50 100 150 200 250 m

